

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน
ของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย
Causal Relationship of Factors Influencing Performance of Organic
Riceberry Rice Business Entrepreneurs in Thailand

ธัญญา ไชยานันท์^{1*}, บุรพร กำบุญ², สุชาติ ปรักทยานนท์³ และธรรณวริน โฆษิตคณิน⁴

Tananya chaiyanan¹, Buraporn Kumboon², Suchat prakthayanon³ and Thananwarin Kositkanin⁴

¹⁻⁴บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁴Business Administration, Business Administration Bangkokthonburi University

*ผู้พิมพ์หลัก e-mail: chaiyananpin@gmail.com

Received: February 22, 2023; Revised: April 10, 2023; Accepted: May 11, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของแอร์ และคณะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการผู้บริหาร จำนวน 12 ท่าน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 12 ท่าน ได้แก่ ผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยโปรแกรมลิสเรล

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ด้านการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจูงใจในการทำงาน และความสามารถในการจัดการนวัตกรรม มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ในประเทศไทย (2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ในประเทศไทย มีความเชื่อมโยงและการสร้างความสัมพันธ์ความสามารถทางนวัตกรรม

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ; ผลการดำเนินงาน; ธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the factors influencing the performance of entrepreneurs of Organic Riceberry Production in Thailand 2) to study development guidelines factors influencing the performance of Organic Riceberry Production Entrepreneurs in Thailand.

This research was a mixed research by quantitative research using stratified random sampling. The sample size was determined according to the criteria of Hare et al. The sample group consisted of 597 entrepreneurs and executives, and a qualitative research using a random sampling of 12 people, including entrepreneurs and experts. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation and structural equation model analysis by Lisrel program.

The results of the research were found that (1) Factors influencing the performance of Organic Riceberry Production Entrepreneurs in Thailand were finance, customer service, internal process and learning and growth, knowledge management change leadership motivation to work and the ability to manage innovation. It has direct and indirect influence on the business performance of Organic Riceberry Production Entrepreneurs in Thailand. (2) Causal relationship of factors influencing the performance of Organic Riceberry Production Entrepreneurs in Thailand. There is a connection and relationship building. innovation ability.

Keywords: Causal relationship; performance; Organic Riceberry Production Business

บทนำ

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยที่สร้างรายได้อย่างมากในแต่ละปี ทั้งนี้ข้าวยังเป็นอาหารหลักและผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับสุขภาพและอาหารการกินที่ความปลอดภัยจากสารเคมี ทำให้ปัจจุบันทางกรมการข้าวมีการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยจากสารเคมีทางการเกษตรหรือยากำจัดศัตรูพืช โดยข้าวไรซ์เบอร์รี่ก็เป็นอย่าง

หนึ่งผลิตภัณฑ์ข้าวที่สามารถตอบโจทย์สำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่รักษาสุขภาพ ลักษณะของพันธุ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์เกิดจากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวเจ้าหอมนิลกับข้าวขาวดอกมะลิ 105 จากการพัฒนาพันธุ์ข้าวพิเศษ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี และให้คุณค่าทางโภชนาการสูงคุณค่าทางโภชนาการที่โดดเด่นของข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์คือ มีสารต้านอนุมูลอิสระสูง ได้แก่ เบต้าแคโรทีน แกมมาโอไรซานอล วิตามินอี แทนนิน สังกะสี โฟเลตสูงมีดัชนีน้ำตาลต่ำ – ปานกลาง ซึ่งจากคุณสมบัติข้อนี้ นอกจากจะใช้รับประทานเพื่อ

เสริมสร้างสุขภาพที่ดี ลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็ง (ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2559)

ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์เป็นข้าวพันธุ์ใหม่ที่มีคาร์โบไฮเดรตต่ำกว่าข้าวพันธุ์อื่นๆ และมีคุณสมบัติในการลดคลอเรสเตอรอลและจับอนุมูลอิสระในร่างกาย การผลิตจึงทำเป็นข้าวที่ปลอดภัยจากสารเคมี ตลาดของข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในปัจจุบันจึงเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นผู้รักสุขภาพ และกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ป่วยโรคความดันสูง และผู้ป่วยโรคหัวใจ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามด้วยคุณค่าทางโภชนาการของข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ตลาดน่าจะมีการขยายมากขึ้น ตามความต้องการของผู้บริโภคในอนาคต

จากการขยายตัวของประชากรที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดความต้องการบริโภคข้าวเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะข้าวคุณภาพดี (ข้าวอินทรีย์ และข้าวที่ระบุสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) (สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2564) ซึ่งเป็นที่ต้องการอย่างมากของตลาดผู้บริโภค สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันมาใส่ใจสุขภาพกายมากขึ้น ทำให้เกิดความต้องการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพทางโภชนาการสูง เป็นโอกาสอันดีของสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งทำให้เกษตรกรของไทยเกิดความตื่นตัวและผลักดันให้เกษตรกรมีการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวให้ดียิ่งขึ้นในด้านคุณภาพและปริมาณ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการผลิต ควรแนะนำให้เกษตรกรมีการวางแผนที่ดีก่อนการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในแต่ละรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นด้านราคาจำหน่ายและตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิต ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการจำหน่ายสินค้า และลดต้นทุนการขนส่ง ในกรณีที่

เกษตรกรอยากจำหน่ายผลผลิตด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง หรือตลาดกลางสำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ควรแนะนำให้ศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลผลิตให้เกิดความน่าสนใจ รวมถึงตลาดสำหรับจัดจำหน่าย เพื่อลดปัญหาด้านข้อจำกัดในการจำหน่ายสินค้าที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการปลูกพืชในลักษณะที่ซ้ำซ้อนกัน เพื่อป้องกันปัญหาผลผลิตล้นตลาด ซึ่งเป็นสาเหตุของราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และปัญหาการแข่งขันกันเองภายในชุมชนการเกษตร ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

สำหรับปัญหาของผลผลิตของตัวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ในปัจจุบันพบว่าไม่พอเพียง นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงในการปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ของเกษตรกรเพื่อความต้องการของผู้บริโภคให้มากที่สุด ทำให้บางครั้งไม่ได้ให้ความสำคัญคุณภาพวัตถุดิบเท่าที่ควร ดังนั้นแนวโน้มของการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในการพัฒนาและต่อยอดผลผลิตไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพัฒนาต้องอาศัยการลงทุนสูงเพื่อทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scales) ในขณะนี้ปัจจุบันมีอุปทานส่วนเกินจากการอุปโภคบริโภคขั้นพื้นฐานเพียงเล็กน้อย (Amy & Charles, 2008)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาผลผลิตของข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้านที่ผ่านมารัฐกิจประสบกับปัญหาและอุปสรรค ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญทุกฝ่าย ได้มองข้ามในเรื่องความเจริญเติบโตของการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ในขณะที่ความต้องการใช้มีมากขึ้น สภาพแวดล้อมของผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคข้าวไรซ์เบอร์รี่

อินทรีย์คิดเป็นร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์ แต่การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีน้อยมาก การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ซึ่งขึ้นการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวชนิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้น โรงงานหรือผู้ประกอบการรับซื้อข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ก็ย่อมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร แต่นั่นไม่ใช่สิ่งที่รับประกันว่าธุรกิจจะประสบผลสำเร็จ และจากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย ธุรกิจหลาย ๆ ประเภทรวมทั้งข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์จำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมเพื่อการแข่งขันในอนาคต และนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพจะเริ่มต้นด้วยสิ่งเล็ก ๆ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องยิ่งใหญ่ลงท้ายการต้องทำอะไรที่เฉพาะเจาะจงได้หนึ่งอย่างที่มีความโดดเด่นและเป็นตัวกำหนดทิศทางของเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรืออุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่จะสร้างให้เกิดธุรกิจซึ่งอยู่เหนือคู่แข่งได้ตลอดไป จะต้องมุ่งเน้นที่จะเป็นผู้นำมาตั้งแต่แรก นวัตกรรมต้องอาศัยความรู้ ความเป็นคนช่างคิด ต้องอาศัยความตั้งใจ อาศัยทักษะ ความช่างคิด ความรู้ ส่วนการลงมือปฏิบัติต้องอาศัยความพากเพียรมุ่งมั่น อุตสาหกรรมอย่างแท้จริง (Peter F. Drucker, 1995) นอกจากนี้ปัจจัยที่สามารถบูรณาการเพื่อการสร้างนวัตกรรมในองค์กรนั้น หากมีการนำการจัดการความรู้มาใช้ในองค์กร โดยนำความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมขององค์กรได้ อีกทั้งหากพนักงานได้รับแรงจูงใจที่ดียอมทำให้พนักงานมีความตั้งใจ มีความคิดที่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมได้อย่างดี

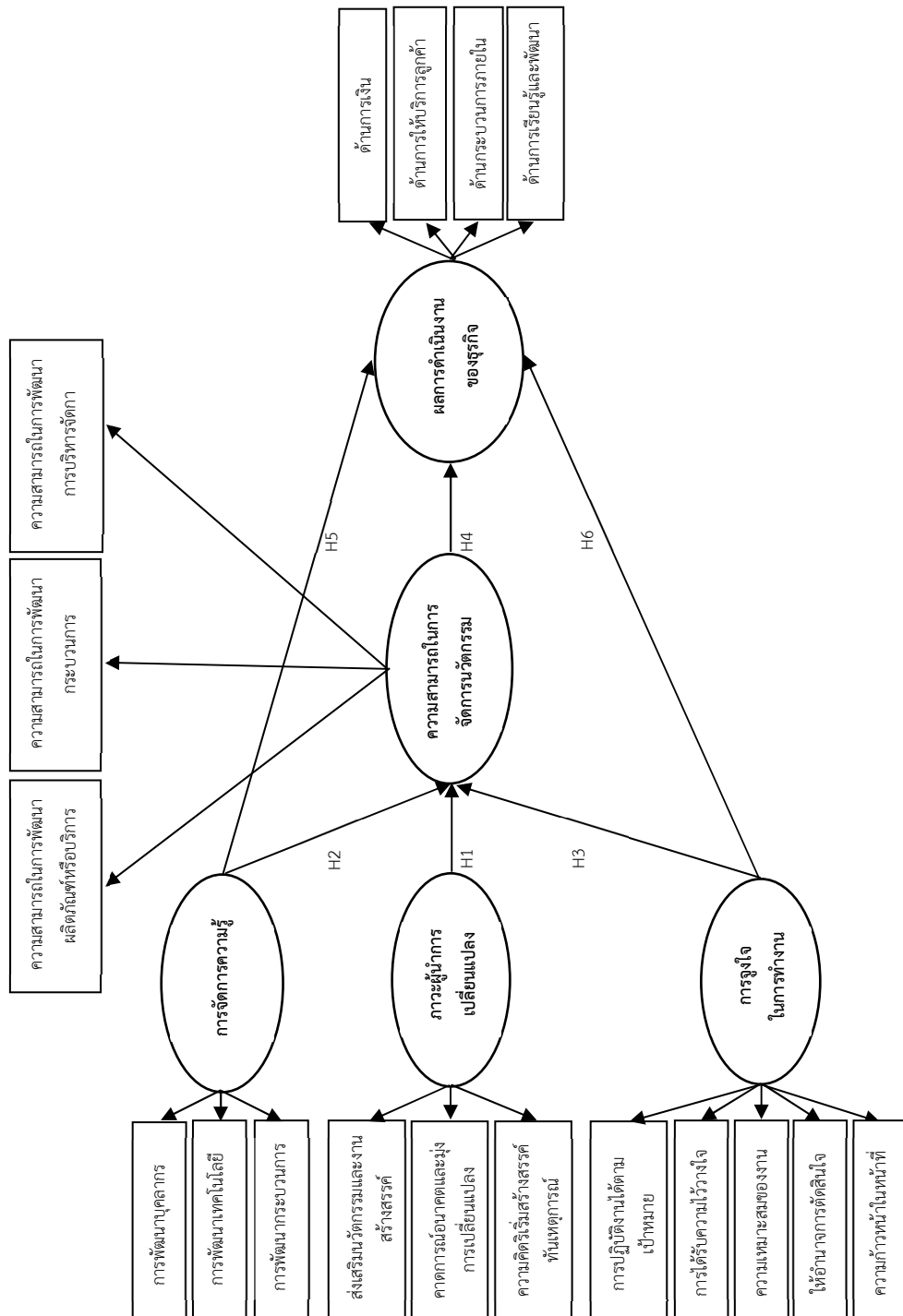
ดังนั้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรบุคลากรในระดับต่าง ๆ

ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ แม้แต่ภาครัฐที่สามารถเก็บภาษีอันเป็นรายได้สำคัญในการนำไปพัฒนาประเทศ และให้เกิดความมั่งคั่งกับสังคมชุมชน ผู้วิจัยซึ่งเป็นนักวิชาการที่อยู่ในภาคกลางได้พบเห็นถึงโอกาส ในการเติบโตของการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ของไทย รวมทั้งปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากได้มีการวิจัยหรือหาคำตอบเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้า ลดปัญหา อุปสรรค ในสิ่งเหล่านี้ คาดว่าสามารถนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางด้านการบริหารจัดการองค์กรสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐเพื่อการส่งเสริมและแก้ปัญหา และเป็นประโยชน์ต่อการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ และการแปรรูปจาก ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อการลงทุนในการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ จึงเป็นที่มาให้ดำเนินการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่อยู่ในสถานประกอบการ ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผลิตภัณฑ์ไรซ์เบอร์รี่ ทั่วประเทศจำนวน 65 แห่ง มีพนักงานทั้งสิ้น 8,959 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ได้แก่ พนักงานที่อยู่ในสถานประกอบการ ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผลิตภัณฑ์ไรซ์เบอร์รี่ ในประเทศไทยจำนวน 450 คน ด้วยวิธีสุ่มตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Quota Sampling)

การศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Interview) โดยมีการกำหนดคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face to-Face Interview) จำนวน 12 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทย ซึ่งขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย ประกอบด้วย การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลง การจูงใจในการทำงาน ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจ

1. การจัดการความรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนากระบวนการ

2. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การส่งเสริมนวัตกรรมและงานสร้างสรรค์ การคาดการณ์อนาคตและมุ่งการเปลี่ยนแปลง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทันเหตุการณ์

3. การจูงใจในการทำงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย การได้รับความไว้วางใจ ความเหมาะสมของงาน ให้อำนาจการตัดสินใจ และความก้าวหน้าในหน้าที่

4. ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ประกอบด้วย ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ ความสามารถในการกระบวนการ และความสามารถในการบริหารจัดการงาน

5. ผลการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ขอบเขตด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่ตั้งของแหล่งผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครพนม จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดพะเยา จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดลพบุรี และจังหวัดตาก (สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2564)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และตลอดจนลงมือปฏิบัติในการ

ดำเนินการวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2564 – ธันวาคม 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามจากการสังเคราะห์ และพัฒนาข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทย เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ทำการสร้างข้อคำถามตามนิยามปฏิบัติการที่ได้มีผู้ทำการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเด็นคำถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมากปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัย และผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่ได้พัฒนาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของข้อคำถาม และผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามมาทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายไว้ในหัวข้อการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยมาตรวัดที่ใช้เป็นมาตรวัดแบบ Five-point Likert-type Scale Ranging ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การพัฒนากระบวนการ และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงาน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการนวัตกรรม

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

เกณฑ์การแปลความหมายมีดังนี้

ค่า $IOC \geq .05$ หมายความว่า คำถามตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า $IOC < 0.5$ หมายความว่า คำถามไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของแบบสอบถาม ความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่าผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับมีตั้งแต่ 600 ขึ้นไป หรือมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60 -1.00 ซึ่ง

ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าที่คำนวณได้จะต้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$)

2. การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยทำการวัดความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2547)

ผลจากการตรวจสอบความเชื่อมั่นขอประเด็นคำถาม พบว่า ข้อคำถามมีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าความเชื่อมั่น ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย จำนวน 450 ราย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย และนำข้อมูลที่ได้จาก

การรวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL โดยการใช้เทคนิคสถิติ Structural Equation Modeling (SEM) เพื่อยืนยันข้อมูลวิเคราะห์ผลโมเดลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณในการสำรวจ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ โดยกำหนดประเด็นคำถามได้จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการถอดคำพูดที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Interview) จากผู้สัมภาษณ์ทั้ง 12 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ สมาคมค้าข้าวและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย มาทำการวิเคราะห์และประมวลผล ดังนี้

1. จัดกลุ่มประเด็นสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการถอดคำพูด โดยแบ่งออกเป็นหน่วย วิเคราะห์ที่มีความหมายที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวข้องกับตัวแปร การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมุ่งเน้นในการทำงาน ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจ

2. ดำเนินการรวบรวมประเด็นสำคัญของคำตอบต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นทันที

3. หลังจากรวบรวมประเด็นสำคัญทั้งหมดครบถ้วนแล้ว จึงดำเนินการเขียนรายงานผลการวิเคราะห์จัดระบบกรอบแนวคิดที่สำคัญเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบาย/บรรยายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูล ตัวแปรต่าง ๆ ตามปัจจัยด้านคุณลักษณะของกลุ่มโดยกำหนดการวัดเป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 17 ตัวแปร เพื่อนำมาใช้ในการอธิบาย/บรรยายถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ โดยกำหนดการวัดเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 2 สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ส่วนที่ 3 สถิติวิเคราะห์ความเที่ยงของตัวแปรแฝงและค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้

ผู้วิจัยพิจารณาความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: p_c) และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted: p_v)

ส่วนที่ 4 สถิติการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทยที่

ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตัวแปร มาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และกำหนดให้เป็นโมเดลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม LISREL for Windows Version 8.54 เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Assessment of Model Fit) โดยดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยดัชนีค่า Chi-Square, XP/df , CFI, GFI, AGFI, RMSEA และ SRMR

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. สรุปผลข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พนักงานทั้งหมด 450 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 54.67 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 และมีประสบการณ์การทำงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 รองลงมามีประสบการณ์ คือ 5 – 10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 มีผู้ประกอบการเป็นผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 55.11 รองลงมาคือเป็นผู้จำหน่ายข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 44.89 ตามลำดับ

2. สรุปผลความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์

ในประเทศไทย พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงมีการเน้นการส่งเสริมนวัตกรรมและงานสร้างสรรค์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.687$) สำหรับการจัดการความรู้ นั้น พบว่า พนักงานมีความเห็นว่า กิจกรรมที่ทำงานอยู่มีระบบการจัดการความรู้ในองค์กร โดยเน้นกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.595$) สำหรับการตั้งใจในการทำงาน นั้น พบว่า ผู้บริหารให้อำนาจต่อพนักงานในการตัดสินใจเกี่ยวกับ งานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.657$)

3. สรุปผลความสอดคล้องของโมเดล

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องในแต่ละพารามิเตอร์ ได้แก่ ค่า χ^2/df เท่ากับ 2.53 ค่าดัชนี ความสอดคล้อง GFI (goodness-of-fit index) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแล้ว AGFI (adjusted goodness-of-fit index) เท่ากับ 0.95 ค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของตัวแบบ RMSEA (root a square error of approximation) เท่ากับ 0.042 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่า แบบจำลองที่พัฒนาจากทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความสอดคล้องกัน

4. สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทยนั้น พบว่าตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการความรู้ และ

การตั้งใจในการทำงานขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.54, 0.50 และ 0.93 ตามลำดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงโดยผ่านตัวแปรการจัดการความรู้และการตั้งใจในการทำงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.25 สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.66 และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงการจัดการความรู้ และการตั้งใจในการทำงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.36, 0.33 และ 0.61 ตามลำดับ โดยผ่านตัวแปรความสามารถในการจัดการนวัตกรรม

5. สรุปผลความสอดคล้องและกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังปรับ

ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index-GFI) และ ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index-AGFI) ที่ปรับแก้แล้วล้วน ผ่านเกณฑ์ ดังนั้นแสดงว่ารูปแบบของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรับแล้ว มีความเหมาะสมกับแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุหรือรูปแบบสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย

6. สรุปผลสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อความสามารถในการ

จัดการนวัตกรรม ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ได้รับอิทธิพลจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าเท่ากับ 0.94 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ได้รับอิทธิพลจากภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 การมุ่งใจในการทำงาน มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าความสามารถในการจัดการนวัตกรรมได้รับอิทธิพลจากการมุ่งใจในการทำงาน มีค่าเท่ากับ 0.93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าผลการดำเนินงานของธุรกิจ ได้รับอิทธิพลจากความสามารถในการจัดการนวัตกรรม มีค่าเท่ากับ 0.93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 5 การจัดการความรู้ มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าผลการดำเนินงานของธุรกิจ ได้รับอิทธิพลจากการจัดการความรู้ มีค่าเท่ากับ

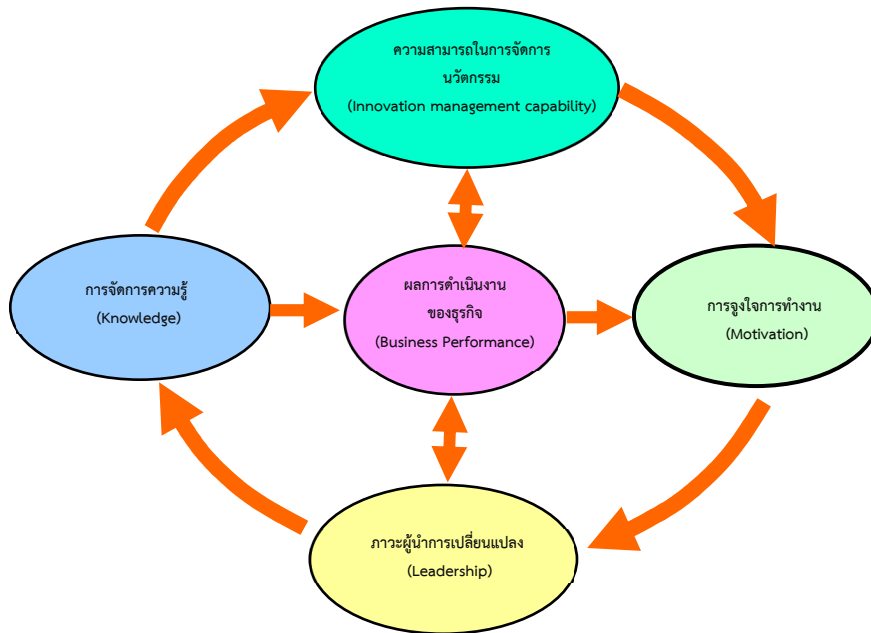
0.66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 6 การมุ่งใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผลที่ได้สามารถอธิบายได้ว่าผลการดำเนินงานของธุรกิจได้รับอิทธิพลจากการมุ่งใจในการทำงาน มีค่าเท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการสัมภาษณ์ (In-Depth Interview)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจสำหรับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานเพราะรู้ว่า จะมีส่วนช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานโดยการพัฒนาและฝึกอบรม จะทำให้พนักงานเกิดแนวคิดในการเพิ่มนวัตกรรมให้กับองค์กรได้ การให้เงินเดือนที่ดี การมีส่วนร่วมในการทำงาน การมีสวัสดิการที่ดีเป็นผลทำให้พนักงานมีความคิดใหม่ ๆ เพื่อค้นคว้าสิ่งที่ดีกว่า เช่น การเพิ่มคุณภาพข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ การปรับปรุงวิธีการผลิตที่สูญเสียน้อยที่สุด และความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจนั้น ได้แก่ ภาวะผู้นำการใช้กระบวนการจัดการความรู้ในกิจการ การส่งเสริมแรงจูงใจให้กับพนักงาน ปัจจัยเหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมของธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ดี

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย

สำหรับรูปแบบที่ผู้วิจัยได้ทำการบูรณาการนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย เพราะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นในการศึกษาเพื่อค้นหาวิถีทางในการสร้างผลประกอบการ ที่ดี ซึ่งโดยหลักความเป็นจริงแล้วผู้ประกอบการ ก็คือ ตัวกลางในการนำเอาผลผลิตจากเกษตรกร นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ส่งถึงผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การที่ผู้ประกอบการประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานย่อมส่งผลถึงเกษตรกรผู้ปลูก บุคลากร ทุกคนที่ทำงาน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นการพัฒนาวิธีการ บริหารจัดการ โดยเน้นการสร้างนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลนี้ จึงเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่ได้รับการพิสูจน์ทั้งทางด้านทฤษฎีและทางปฏิบัติ ซึ่งถ้า

ผู้ประกอบการ ได้แสดงภาวะผู้นำที่ถูกต้อง ให้การสนับสนุนจูงใจให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการสร้างผลงานให้กับตนเองและองค์กร การสร้างให้เป็นองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ สร้างการมีส่วนร่วม นำมาซึ่งผลงานทางด้านนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการหรือแนวทางขององค์กร

อภิปรายผล

สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจพบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบที่สร้างขึ้นได้ศึกษา

มาจากหลักการแนวคิดและทฤษฎี จึงทำให้รูปแบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามแนวคิดและทฤษฎีความสามารถในการจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจที่เชื่อว่าการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ มีกำไรสูงขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการให้เกิดนวัตกรรม แสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินงานทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการพัฒนานวัตกรรมใหม่ อีกทั้งการลงทุนเพื่อการปรับปรุงเทคโนโลยีตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและวิธีการทำงานในองค์กรจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานและเป็นตัวขับเคลื่อนในการสร้างผลกำไรเพิ่มขึ้นจะ นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Kuittinen, H. et al. (2008) ได้ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การบริหารงานในธุรกิจนั้น ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้ นั้นสามารถส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมและผลการดำเนินงานได้ดีและที่สำคัญ Graeme (2010, p.78) ชี้ให้เห็นว่า การที่พนักงานขององค์กรมีความสามารถในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ มีความตั้งใจในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตอบสนองความต้องการของลูกค้าเกิดขึ้นเนื่องจากพนักงานได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้จากผู้นำ อีกทั้งได้รับแรงจูงใจหรือขวัญกำลังใจที่ดีจากองค์กร ดังนั้น จึงทำให้รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย ผู้วิจัยจะนำมาอธิบายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ ประกอบด้วย

2.1.1 การจูงใจในการทำงาน มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.93 เป็นตัวแปรหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมมากที่สุด ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมขององค์กรเกิดจากความสามารถของพนักงานและการที่พนักงานได้รับความพึงพอใจในการทำงานส่งผลให้เกิดความตั้งใจ ความมุ่งมั่น และมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้บุคลากรที่ได้รับแรงจูงใจในการทำงานที่ดีจะมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาองค์กร ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการคิดค้นและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Clinton (2010, p. 114) ที่แสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานทำให้เกิดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมซึ่งเกิดจากทักษะของพนักงาน ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานโดยการพัฒนาและฝึกอบรม จะทำให้พนักงานเกิดแนวคิดในการเพิ่มนวัตกรรมให้กับองค์กรได้นอกจากนี้แรงจูงใจของบุคคลเป็นตัวขับเคลื่อนนวัตกรรม ขององค์กรแล้ว ยังมีผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่พนักงานได้รับ

2.1.2 ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่ออย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.54 การที่ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ผู้นำสามารถกระตุ้นพนักงานให้มีความตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นส่งเสริมวิธีการคิดเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และแสดงให้เห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็น

สิ่งที่ท้าทาย สร้างโอกาสให้พนักงานแสดงความสามารถอย่างเต็มที่มองเห็นความเปลี่ยนแปลงในอนาคต อีกทั้งส่งเสริมให้ พนักงานมีความตั้งใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนงานวิจัยของ Graeme D. Larsen (2010) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้นำสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของพนักงาน การกระตุ้นการแข่งขันทางความคิดหรือแม้แต่การสร้างค่านิยมให้ทุกคนในองค์กรร่วม พลังคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ วิธีการปฏิบัติงานที่สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนได้ อีกทั้งให้ความสำคัญกับพนักงานสำหรับผู้ที่คิดค้นสิ่งใหม่ได้สำเร็จ ซึ่งเป็นการสร้างขวัญและ กำลังใจทำให้พนักงานมีความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรมขององค์กร

2.1.3 การจัดการความรู้ มีอิทธิพลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.50 การที่ปัจจัยการจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมขององค์กรนั้นต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่ง Cooper, D. R. & Pamela, S. S. (2008) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของงานเกิดจากการผลักดันของบุคลากร ดังนั้นหากบุคลากรได้รับความรู้ อีกทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง เชื่อว่าจะทำให้เกิดทักษะและความสามารถที่ดีอันนำไปสู่การคิดและ พัฒนานวัตกรรมได้อย่างดี

2.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ได้แก่ ตัวแปรภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่งผ่านตัวแปรการ

จัดการความรู้และการจูงใจในการทำงานไปยังความสามารถในการจัดการนวัตกรรม โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 1.25 จากภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงจะสามารถส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการจัดการความรู้ ในองค์กรได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Anna, M. (2009) ที่แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงมีบทบาทที่สำคัญต่อการจัดการความรู้ เนื่องจากทักษะของผู้นำที่ใช้กลยุทธ์พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ ให้ทุกคนในแต่ละสายงานสามารถถ่ายทอดความรู้ เรียนรู้งานซึ่งกันและกัน จัดอบรมให้ภายในองค์กรหรือส่งพนักงานไปศึกษาดูงาน เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่ครบวงจรเป็นการป้องกันการเรียนรู้งานเมื่อพนักงานลาออก ผลที่พบสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anna, M. (2009) ที่ศึกษา พบว่าการจัดการความรู้ในองค์กร พนักงานที่มีการถ่ายทอดความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันทำให้พนักงานมีความรู้หลากหลายสามารถนำไปสร้างสิ่งใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ต่อองค์กรได้ ทั้งนี้ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเสริมสร้างพนักงาน โดยมุ่งเน้นให้พนักงานหรือบุคลากรมีโอกาสได้เสริมทักษะและความรู้จากภายในและภายนอกองค์กร (Anna, M., 2009) และที่สำคัญการที่ผู้นำปลูกฝังให้พนักงานร่วมเรียนรู้งานในแต่ละสายงานจะทำให้พนักงานเกิดทักษะมีแนวคิดเพื่อการพัฒนาที่สามารถนำไปพัฒนา ผลงานตัวเองและเพื่อนร่วมงานให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในองค์กรได้ นอกจากนี้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน เนื่องจากในยุคปัจจุบันผู้นำที่บริหารองค์กร นอกจากเป็นคนเก่งแล้วต้องเป็นคน

มีจริยธรรม มีความเข้าใจคน ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน โดยใช้หลักการ เข้าใจคนสร้างแรงจูงใจและให้กำลังใจต่อพนักงานจะก่อให้เกิดความสามารถทางความคิด อันนำไปสู่ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Baek & Sunyoung (2010) ซึ่งค้นพบว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นตัวพยากรณ์ สำหรับการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ความสามารถในการจัดการ นวัตกรรมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยการจัดการความรู้ อันเนื่องมาจากความรู้ความสามารถของคนย่อมเกิดจากการเรียนรู้ การได้รับการส่งเสริมความรู้ที่ดียอมทำให้เกิดทักษะ ทางความคิด นำไปสู่การสร้างสรรคงานใหม่ พัฒนาวิธีการทำงานใหม่เพื่อความสะดวก รวดเร็วอันทำให้ประหยัดต้นทุนต่าง ๆ ได้อีกด้วย ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนงานวิจัยของ Mohammad, K. A., Rehana B. & Mohammed, F. R. (2013) ที่พบว่า การบริหารความรู้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านถ่ายทอดความรู้สู่พนักงาน ส่งเสริมการศึกษา อีกทั้งการจัดอบรมให้พนักงานในระดับที่สูงขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อความสามารถ ในการจัดการนวัตกรรมในองค์กร นอกจากนี้ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การที่บุคคลในองค์กรมีความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำ รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ มีความเสมอภาค เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถ ได้รับความไว้วางใจจากองค์กรเป็นสิ่งที่น่าจะเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร

ผลการวิจัยยังค้นพบว่า อีกว่าความสามารถในการจัดการนวัตกรรมยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยการจูงใจในการทำงาน

ผลการวิจัย ได้ชี้ให้เห็นว่า พนักงานหรือบุคลากรในองค์กรที่ได้รับแรงจูงใจที่ดีจากผู้นำหรือผู้บริหาร จะทำให้พนักงานมีความมุ่งมั่นมีความตั้งใจในการทำงานทำให้เกิดความพยายามสำหรับการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ การส่งเสริมแรงจูงใจในการทำงานเกิดจากผู้นำที่มีบทบาทต่อการสร้างแรงจูงใจเป็นอย่างยิ่ง เช่น สนับสนุนความมีอิสระในการทำงาน ส่งเสริมความสามารถของพนักงาน และสนับสนุนความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ปัจจัยเหล่านี้จะทำให้พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความตั้งใจ ความมุ่งมั่นมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และการพัฒนา มีความรักต่อองค์กรยอมเป็นแรงผลักดันให้มีการคิดค้นและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของ Absael, A., et al. (2010)

2.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ ได้แก่ ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.66 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินงานของธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความสามารถในการจัดการนวัตกรรมสืบเนื่องจากองค์กรที่มีการสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารงาน ย่อมทำให้ผลการดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Baek & Sunyoung (2010)

2.4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้และการจูงใจในการทำงาน โดย

ส่งผ่านตัวแปรความสามารถในการจัดการนวัตกรรมและ ตัวแปรที่มีอิทธิพล ทั้ง 3 ตัวแปรดังกล่าว พบว่า การมุ่งใจในการทำงานมีอิทธิพลมากที่สุด ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.61 ทั้งนี้ เนื่องจากการมุ่งใจในการทำงานเป็นปัจจัยที่สามารถกระตุ้นหรือเป็นแรงผลักดันให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็ม ความสามารถ มีความพึงพอใจในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความตั้งใจ ความมุ่งมั่นและแนวคิดที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลงานของ Barrick, M. R., et al. (2002)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทย ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ โดยใช้หลักการจัดการความรู้ไปสู่เกษตรกร

2. ผู้ประกอบการธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในประเทศไทย ควรส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรมที่เป็นต้นเหตุของคุณภาพข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ได้แก่ ให้มีการพัฒนาพันธุ์ข้าวไรซ์

เบอร์รี่อินทรีย์ที่เหมาะสม การเพิ่มพื้นที่ปลูกหรือการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดความยั่งยืนขึ้น หรือแม้แต่การพัฒนาระบบการขนส่งที่ก่อให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ

ธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทยเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษากับผู้ประกอบการที่มีส่วนได้เสียของธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์และควรมีการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั้งต้นน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้เกิดความครบถ้วนของกระบวนการธุรกิจอุตสาหกรรม

2. ผู้วิจัยใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง

เพื่อหาค่าค่าอิทธิพลที่มีต่อผลประกอบการของธุรกิจผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ในประเทศไทย ผู้ที่สนใจจะต่อยอดผลงาน อาจจะทดลองการวิเคราะห์ โดยรูปแบบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบ โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้างชนิดกลุ่มพหุก็จะทำให้ได้มิติของรูปแบบในเชิงเปรียบเทียบได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2564). *สถานประกอบการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564 จาก <https://www.dbd.go.th/index.php>.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.
- ศุภย์วิทยาศาสตร์ข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). *ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). *สถานการณ์การผลิตและการตลาด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Absael, A., Richard, L. H. & Norman, S. C. (2010). Understanding the process model of leadership: Follower attribute design and assessment. *Journal of College Teaching and Learning*, 7(4), 6-9.
- Amy, R. R. & Charles, L. M. (2008). Competing in the service sector-the entrepreneurial challenge. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 7, 5-16.
- Anna, M. (2009). The relationship between organizational learning and SME performance in Poland. *Journal of European Industrial Training*, 33(4), 80-82.
- Baek, K. J. & Sunyoung, P. (2010). Career satisfaction, organizational commitment, and turnover intention: The effects of goal orientation, organizational learning culture and developmental feedback. *Leadership & Organization Development Journal*, 31(6), 482-497.
- Barrick, M. R., Piotrowski, M. & Stewart, G. L. (2002). Personality and job performance: Test of the mediating effects of motivation among sales representatives. *Journal of Applied Psychology*, 87, 43-51.
- Cooper, D. R. & Pamela, S. S. (2008). *Business research methods*. New York: McGraw-Hill.
- Graeme, D. L. (2010). Competitive strategy revisited: contested concepts and dynamic capabilities. *Construction management and economics*, 26(1), 63-78.
- Kuittinen, H., Jantunen, A., Kyläheiko, k. & Sandström, J. (2008). The Many Facets of Uncertainty and the Structure of Cooperation. *Management of Technology*, 2, 21-35.
- Mohammad, K. A., Rehana B. & Mohammed, F. R. (2013). Myofunctional Benefit of Tooth Brushing with Miswak: Electromyography and Magnetoencephalography Assessment. *International Medical Journal*, 20(2), 247-249.
- Peter F. Drucker. (1995). *Managing in a time of great change*. New York: Truman Talley Books/Dutton.